

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

26. juli 2013

NIJE VREME ZA INVESTICIJE – KAŽU TRŽIŠNI ANALITIČARI

RIZIČNO

(VIŠE)

[SAD IZVOZ DERIVATA REKORDNO](#)

[PUTIN DOBIO ODGOVOR: URAL STIGAO BRENT](#)

[ANALIZA: SUMRAK EVROPSKIH RAFINERIJA](#)

[KO VIŠE DAJE U BUDŽET?](#)

[ALEKPEROV PODIGAO VREDNOST LUKOILA](#)

[EU ŠKRILJNI GAS : KAKO KO HOĆE](#)

[POJAČANJE Ine](#)

NJUJORK – Evropske naftne kompanije treba da se poduče od američkih kolega i usmere više na vraćanje gotovine deoničarima, umesto ulaganja u nisko profitabile projekte, piše u uvodniku *Wall Street Journal*. Ovogodišnja mantra za proizvođače sirovina glasi - kako ne trošiti gotovinu, u vreme niskih cena berzanskih roba, konstatuje list. Mada je taj pad manji kod cena nafte i gasa, najviše trpe inače sve skuplja ulaganja u istraživanja i proizvodnju iz novih polja. Povraćaj uloženog kapitala kod 30 najvećih svetskih naftnih kompanija opao je na 9% u 2012, pokazuje studija Citigroup-a. Do 2015. mogao bi pasti na 8% ako cena Brenta ostane oko 100\$, prepuštajući kompanijama malo, ili nimalo zarade preko ulaganja. U SAD, uprave kompanija su pod pritiskom deoničara obećale prodaje neprofitabilnih poslova i povećale otkup matičnih deonica. Istovremeno je 14 američkih naftnih firmi ove godine napravilo strateške poslovne zaokrete, ili promene u rukovodstvu. Nasuprot tome, evropske kompanije su generalno ostale privržene ulaganjima u povećanje proizvodnje. Trenutno, vodeće evropske kompanije - Royal Dutch Shell, Total, BP, Eni, Repsol, OMV i Statoil - usmeravaju 54% svojih kapitalnih ulaganja (capex) samo radi zadržavanja godišnje stope pada svojih resursa ispod dvocifrenog nivoa, odnosno na sadašnjih 4%-5%, navodi u analizi Goldman Sachs. Novi projekti sve manje su profitabilni. Dodatnih 18% capex-a evropskih naftnih kolosa ide u projekte koji zahtevaju cenu barela od 80\$ i više, kako stopa povraćaja ne bi bila negativna. Prema Goldmanu, ukoliko bi se Shell usmerio samo na projekte sa visokom stopom povraćaja, kao i na kupovine akcija sopstvene kompanije, njegova stopa rasta proizvodnje mogla bi da se preokrene sa -0,5% na +0,9%. Kod Totala sa -0,1%, na +2,6% godišnje. To zahteva neke fundamentalne promene u pristupu: naftni čelnici da prihvate da poslovno stezanje nije nužno loša stvar, a investitori da se oslobode tradicionalnog gledanja na kompanije kao nacionalne šampione domaćih vlada, konstatuje WSJ.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

NJUJORK - Kako piše **Bloomberg**, tokom ove godine SAD su više zaradile od prodaje derivata nego od plasmana nafte na svetsko tržište. Radi se o najvećem izvozu energije iz SAD u poslednjih 20 godina. Samim tim su mali tankeri, koji prevoze derivate, u proteklom razdoblju imali višestruko veću profitabilnost od onih velikih za sirovu naftu. Brodski špediter Clarskon Plc. navodi da je tanker za derivate imao u poslednjih godinu dana zaradu od 15.325\$ na dan, a

NJUJORK – Američki uvoz sirove nafte trenutno iznosi oko 7,5 miliona barela na dan (mbd), nikad manje od 2000. godine na ovamo. Poređenja radi, u 2006. su SAD uvezile u proseku dnevno 10,5 mb, objavljuje 22. jula portal **EconMatters**, citirajući EIA.

klasični supertanker svega 6.838\$. SAD su ove godine tankerima uvezile prosečno 5,4 miliona barela nafte na dan (mbd), što je pad za 11 odsto u odnosu na lani. Istovremeno se izvoz naftnih derivata kretao na nivou od 2,9 miliona barela. Globalna morska trgovina naftom bi ove godine trebalo da poraste za jedan odsto, na 38,3 mbd. Istovremeno će trgovina derivatima porasti četiri odsto, na rekordnih 20,2 mbd.

JUŽNO SAHALINSK – Rosnjeft je saopštio 16. jula da očekuje potvrdu procena rezervi od oko 14 milijardi ekvivalentnih tona nafte u novim offshore oblastima u istočnim morima Ohock, Laptev i Čukotka. Predsednik kompanije Igor Sečin je sa jedne naftne platforme, u društvu visokih menadžera Exxon Mobila, video linkom rekao predsedniku Vladimiru Putinu da Rosnjeft planira za ovu godinu investicije u projekte na istoku Rusije od 52 milijarde rubalja (1,6 mlrd.\$). Ukoliko se naftna privreda poreski rastereti, kompanija je ukupno spremna da investira u razvojne projekte na ruskom Dalekom istoku i istočnom Sibiru najmanje jedan bilion rubalja (30 mlrd.\$), dodao je Sečin. **Reuters**

MOSKVA – Čelnik Rosnjefta zatražio je smanjenje poreskih opterećenja za naftnu privredu sa sadašnjih 55, na 35 odsto, radi stimulisanja investicija, prenose 8. jula moskovske **Vedomosti**. Igor Sečin je rekao da bi nova ulaganja donela državnom budžetu prihode do šest biliona rubalja (180 mlrd.\$) do 2030. Analitičari koje citira dnevnik smatraju da će Vlada glatko odbaciti ovaj predlog, imajući u vidu tešku situaciju sa državnom kasom.

LONDON – Naftni eksperti sa potsmehom su 2005. prokomentarisali pitanje ruskog predsednika Vladimira Putina ministrima da mu objasne zašto se barel Urala prodaje uz diskont od 5 do 6 dolara u odnosu na evropski Brent, piše agencija **Reuters**. Osam godina kasnije, ruski brend je

retko dva dolara jeftiniji od severnomorskog konkurenta, a ponekad je i skuplji, uključujući prošlonedeljnu rekordnu kotizaciju Urala – za 0,9\$ iznad Brenta. Agencija stavlja ovu informaciju u kontekst strateškog preusmeravanja izvoza ruske nafte od Evrope, ka Kini. Sa bukvalne nule pre pet godina, izvoz ruske nafte u Kinu

porastao je na 750.000 barela na dan, ili 17% totala – uz plan da se udvostruči u narednih pet godina. Rusija dnevno izvozi u Evropu 3,5 miliona barela, pa svaki dolar poskupljenja Urala uvećava godišnje troškove evropskim rafinerijama za 1,2 milijarde dolara, konstatuje agencija

MOSKVA – Podaci o ruskim rezervama nafte neće više biti državna tajna, u skladu sa rezolucijom koju je potpisao premijer Dmitrij Medvedev i koja je 10. jula postavljena na veb sajtu vlade u Moskvi, prenosi **RIA Novosti**. Prethodno su sve informacije o strateškim rudnim rezervama i volumenima proizvodnje i potrošnje bile klasifikovane u skladu sa ruskim zakonom. Ministarstvo prirodnih bogatstava je ranije saopštilo da će rezolucija, koja deklasifikuje informacije o rezervama nafte učiniti investitorima atraktivnija ulaganja, posebno u području zapadnog Sibira.

NJUJORK, LONDON – Evropske rafinerije smanjile su od 2008. godine ukupne kapacitete prerade za 1,7 miliona barela na dan, usled pada potrošnje izazvane recesijom i jačanja konkurencije na njihovim tradicionalnim tržištima derivata, piše *Oil&Gas Journal*. Iskorišćenje kapaciteta rafinerija u EU palo je na 75% (IEA Q1 2013). Ovo je u oštroj suprotnosti sa trendovima visoke iskorišćenosti, rekordnog izvoza i respektabilnih marži ostvarenih u američkim rafinerijama – što je fenomen nastao pre nešto više od godinu dana. Naime, otprilike u ovo vreme 2012. čitav niz rafinerija na američkoj Istočnoj obali beležio je mizerne ekonomske

pokazatelje, da bi ih u život vratila jeftinija domaća nafta, dobijena uz pomoć revolucionarne tehnologije razvoja uljnih škriljaca. U julu ove godine, američke rafinerije u oblasti Meksičkog zaliva rade sa iznad 90% kapaciteta, potstaknute i konkurentnim izvozom američkih derivata, pokazuju podaci EIA. Nasuprot tome, gro evropskih rafinerija uvoze sirovu naftu iz Rusije, Afrike i B.Istoka, sa cenama vezanim za severnomorski Brent, koji je u poslednje dve godine bio osetno skuplji od američke WTI. Troškovi evropskih rafinerija su otprilike sedam dolara po barelu viši od američkih i zato što se u SAD rafinerijski gasovi i među proizvodi koriste kao pogonska goriva, umesto skupog prirodnog gasa koji upotrebljavaju evropski proizvođači. Ipak, dugoročniji problem Evrope je pad potrošnje derivata od 13%, registrovan od 2006. do 2013. S druge strane, prema najnovijoj analizi Udruženja britanske naftne privrede, može se očekivati tek 4-procenti rast potrošnje goriva na Starom kontinentu od 2011. do 2030. S druge strane u Evropi se beleži rast potrošnje dizela u odnosu na benzine, dok su evropske rafinerije generlano dizajnirane 60-ih i 70-ih godina za proizvodnju benzina. Evropa je samim tim postala neto uvoznik (sve više ruskog) dizela, sa istovremenim viškom proizvodnje benzina. U takvoj situaciji, evropske rafinerije ne mogu konkurisati američkim na svetskom tržištu derivata, a dodatno im prostor oduzima konkurencija ruskih izvoznih goriva i dolazeća ponuda iz novih rafinerija na Bliskom istoku i u Aziji. Evropskim prerađivačima nafte ne preostaje ništa drugo do da čekaju takav ekonomski oporavak privreda EU koji bi pojačao potrošnju do mere da se rafinerijske marže vrte na zelenu granu. Do tada, Evropa će biti svedok nastavka trenda zatvaranja njenih rafinerija, konstatuje O&G Journal.

[NASLOVNA](#)

ASTANA/MOSKVA – Kašagan je sugerisao ruskoj kompaniji Transnjeft da razmotri opciju transporta nafte iz mamutskog kaspijskog polja Kašagan naftovodom Atirau-Samara, piše *Neftegaz.ru*. Ideja je da se miksuje kašaganska sa lakom sibirskom naftom i transportuje do luke Novorosijsk radi izvoza. Sibirska nafta je sličnih karakteristika onoj u polju Kašagan, a dve strane sada razmatraju način da očuvaju kvalitet sirove nafte kada uđe u ruski transportni naftovodni sistem. U međuvremeno uperator projekta Kašagan, gde su partneri Eni, Shell, ExxonMobil, Total i KazMunaiGaz (po 16.81% udela), kao i s ConocoPhillips (8.4%) i japanski Inpex (7.56%), ima u opciji više pravaca izvoza nafte, uključujući Kaspiski naftovodni konzorcijum (CPC), naftovod Atirau-Samara-Novorosijsk i druge. Transnjeft je ranije pokazao interes za proširenje pomenutog naftovoda na pet miliona tona godišnje radi transporta kazahstanske nafte. Prema poslednjim informacijama, Kašagan konačno u oktobru ove godine treba da počne komercijalnu proizvodnju nafte.

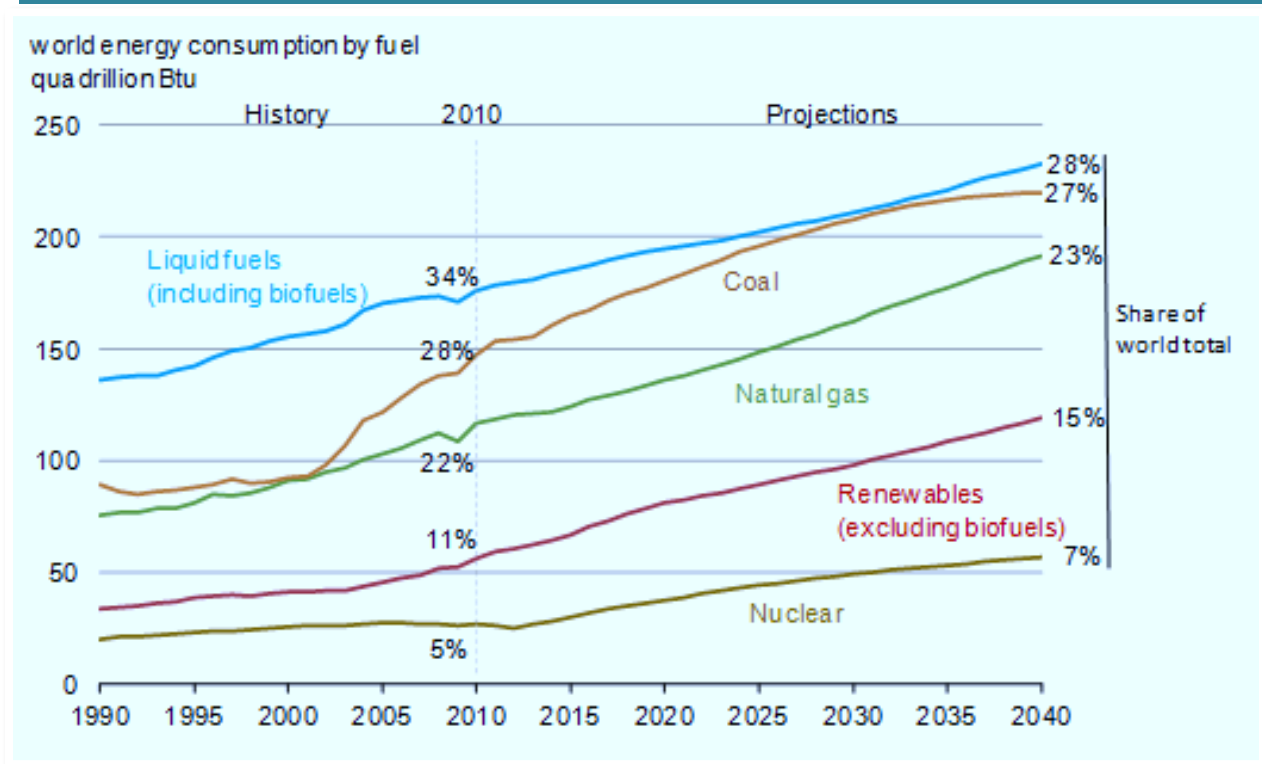

izveštaju. *Reuters*

PARIZ - Udeo OPEC-a u globalnom snabdevanju smanjiće se iduće godine zbog američke proizvodnje nafte iz škriljaca, stoji u najnovijem mesečnom izveštaju izvoznog naftnog kartela. Prema analizama OPEC-a potražnja za njegovom naftom u 2014. u proseku će iznositi 29,61 milion barela dnevno (mbd), odnosno 250.000 bd manje nego u 2013, i 770.000 bd manje nego što su članice kartela proizvele u junu. OPEC za iduću godinu predviđa oporavak ukupne potražnje zbog prognoziranog ubrzanja privrednog rasta. Potrošnja nafte u 2014. trebalo bi da poraste za 1,04 mbd, što bi bio njen najsnažniji rast od 2010. godine, stoji u

VAŠINGTON - Potrošnja energije u svetu porašće u naredne tri decenije za 56%, rukovođena prvenstveno potrebama Kine i Indije, stoji u Energetskom pregledu za 2013. američke Energetske informativne agencije (EIA), objavljenom 25. jula. Informativno-analičko odeljenje ministarstva energije SAD predviđa da će do 2040. godine brže od fosilnih goriva rasti obnovljivi izvori (OIE) i nuklearna energija (Tabela 1). Iako će nafta i druga tečna goriva ostati dominantan izvor energije, njihov udeo smanjiće se u ukupnom globalnom energetskom miksu sa 34% u 2010, na 28% u 2040. godini. Istovremeno će OIE i nuklearna energija napredovati godišnjim tempom rasta od 2,5%. Prirodni gas će, među fosilnim gorivima, beležiti najbrži rast – od 1,7%

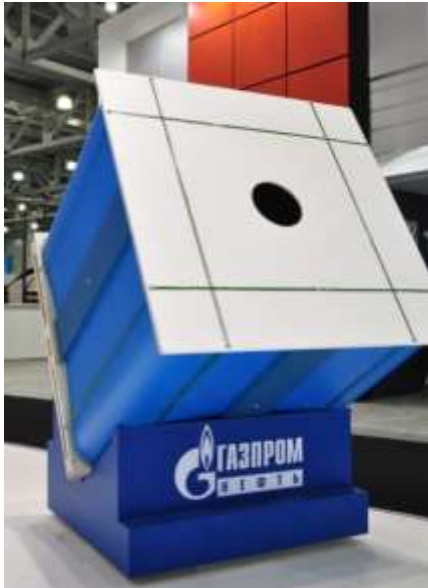
TABELA 1: OIE i nuklearna energija beležiće najbrži rast do 2040. godine

godišnje do 2040. EIA u ovoj analizi projektuje cenu nafte Brent na 105 dolara barel u 2013. godini, sa lanjskih 112\$. Ipak, sa očekivanim dugoročnim rastom cena nafte, očekuje se da barel (računat realnim dolarom iz 2011.) dostigne 106\$ u 2020. i 163\$ u 2040. godini.

RIM – Energetski račun Italije iznosiće 54 milijarde evra, prema lanjskih 64 milijarde, ocenjuje tamošnje udruženje naftne privrede Unione Petrolifera. U tom kontekstu, udruženje ukazuje na pad iskorišćenosti kapaciteta domaćih rafinerija nafte na 70% i navodi da će jedna do dve rafinerije morati da se ugase u narednih par godina, jedna verovatno već do kraja 2013. Italija ima 16 rafinerija nafte, a Unione Petrolifera ocenjuje da je u rizičnoj situaciji čak deset u oblasti Mediterana. *Wall Street Journal*

MOSKVA – Gasprom njeft i francuski Total potpisali su ugovor o zajedničkom 50-50 ulaganju u proizvodnju i prodaju modifikovanog bitumena i bitumenskih emulzija na tržištu Rusije, objavljeno je 25. jula iz ruske naftne kompanije. Pogon, godišnjeg kapaciteta 60.000 tona polimer-modifikovanog bitumena i 7.000 tona emulzija bitumena, će biti izgrađen u sklopu Gasprom njeftove rafinerije Moskva.

WSJ

MOSKVA – Ruska državna kompanija Rosneftgaz, većinski akcionar Rosnjefta, prebaciće 95% dobiti u federalni budžet – tačnije 80 milijardi rubalja, ili 2,5 milijardi dolara, objavile su moskovske **Vedomosti**. Prošlog decembra Rosneftgaz je isplatio Ruskoj federaciji oko 50,2 mlrd.RUB (oko 1,5 mlrd.\$)

na ime dividendi za prvih 9 meseci 2012 i planira da prebaci još 30 mlrd.RUB (918 miliona \$) za peostala tri meseca, saopšteno je iz kabineta ruskog vicepremijera Arkadija Dvorkoviča. Gasprom će navodno u budžet prebaciti upola manje od svog najvećeg državnog rivala Rosneftgaza - 1,7 milijardi dolara od profita. Vedomosti pišu da je Aleksej Miler, CEO Gasproma izjavio na nedavnoj generlanoj skupštini kompanije da je Gasprom u 2012. ukupno na ime poreza platio 1,9 biliona rubalja. „Radi poređenja, Rosneftgaz je uplatio u budžet 1,7 bil.RUB, što znači da je Gasprom najveći poreski obveznik u zemlji“, rekao je tada Miler, a preneo **Interfax**. Milerova opaska bila je odgovor na primedbu predsednika Rosneftgaza Igora Sečina da taj holding plaća skoro tri biliona rubalja na ime poreza, a Gasprom upola od toga, pišu moskovske novine.

PARIZ - Francuski Total i njegov direktor oslobođeni su 8. jula krivice za sudelovanje u skandalu u iračkom programu "nafta za hranu" za vreme vladavine Sadama Huseina. Sud u Parizu takođe je oslobodio 17 ostalih osumnjičenih, kao i švajcarsku firmu za trgovinu naftom Vitol. Total je bio optužen da je iračkim zvaničnicima platio 1,8 miliona dolara mita tokom trajanja programa od 1996. do 2003. Tužba je tvrdila da su optuženi, među kojima su bili direktor Totala Christophe de Margerie (foto) i bivši francuski ministar unutarnjih poslova Charles Pasqua, svesno sudelovali u nezakonitom sistemu kojim su kršena pravila UN-a. **AFP**

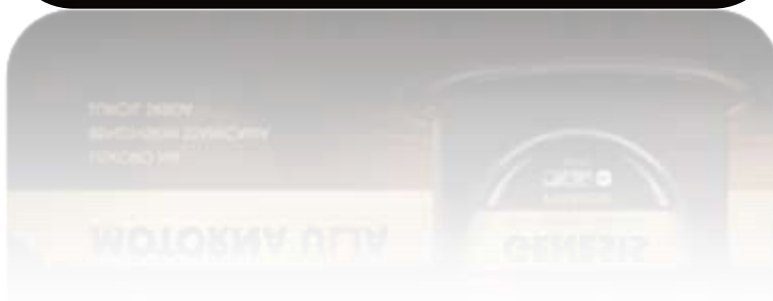

BUKUREŠT – Zeta Petroleum dobila je 100-procentni udeo u od ranije proizvodnoj naftnoj koncesiji Grivita sever, na istoku Rumunije. Australijska kompanija je ovo ostvarila kupovinom akcija od podfirme londonske kompanije Celtique Energie Petroleum. Cena posla vezana je za iznos kumulativne proizvodnje iz polja, pa će Celtique dobiti maksimalno 2,8 miliona dolara u slučaju da kumulativna proizvodnja iz polja dostigne 240.000 barela, što predstavlja maksimalnu cenu od 11,67\$ po barelu.

NJUJORK/MOSKVA – Vrednost deonice Lukoila na njujorškoj berzi dostigla je rekordnu visinu u poslednja dva meseca - od 62,31\$, posle informacija da je CEO druge po snazi ruske naftne kompanije Vagit Alekperov kupio od kraja juna akcije svoje firme u vrednosti 498 miliona dolara. Ta informacija potstakla je prodaje Lukoilovih akcija i na moskovskoj berzi, pa je njihova vrednost u poslednjih mesec dana tu uvećana za 12%, u poređenju sa 9,9% rasta vrednosti Rosnjefta i 8,4% Surgutneftegasa, javlja **Bloomberg**.

MOSKVA – Lukoil je saopštio 9. jula da je finalizovao posao prodaje svoje rafinerije nafte Odesa ukrajinskoj grupaciji VETEK, koja je dobila 99,6% kapitala rafinerije. Dve strane su dogovor sklopile u martu ove godine i njegova realizacija je 9. jula dobila sve potrebne preliminarne saglasnosti. rafinerija Odesa je kapaciteta 2,8 miliona tona godišnje prerade, a zatvorena je od oktobra 2010. godine.

StockMarketWire

PRIRODNI GAS

PARIS – „U Francuskoj neće biti dozvoljena proizvodnja prirodnog gasa hidrauličkim drobljenjem škriljaca dok sam ja predsednik“i, rekao je u nedelju šef francuske države Francois Hollande. Francuska vlada je uvela moratorijum na eksploataciju gasnih škriljaca u 2011. godini, zbog čega je tamošnji nacionalni energetsiki gigant Total, koji je imao licencu za istraživanje na jugu zemlje, najavio žalbu protiv te odluke, potseća **UPI**.

LONDON – Vlada Britanije predložila je stopu poreza od 30% za proizvođače prirodnog gasa iz škriljaca, u odnosu na porez od 62% koliko plaćaju novi offshore proizvođači nafte i 81% koliko iznosi stopa oporezivanja za starija naftna polja u Severnom moru. Britanski ministar finansija George Osborne kazao je (18. jula) da je cilj ovih poreskih olakšica da „Britanija postane lider u škriljnoj gasnoj revoluciji“. **New Europe**

BUKUREŠT – Rumunski predsednik Trajan Basesku rekao je da je jedan od razloga poraza projekta Nabucco West i pobeđe Transjadranskog gasovoda za transportera azerbejdžanskog gas u Evropu u činjenici da je potencijal azerijskog podkaspiskog polja Šah Deniz (foto) mnogo manji od prvobitnih očekivanja. Nabucco je projektovan na kapacitetu transporta 30 milijardi

kubika gasa godišnje, a kako polje (Šah Deniz) sada izgleda, čini se da ne može da obezbedi više od 10 milijardi m³, rekao je Basesku za rumunsku TV **Digi24**. On je takođe okrivio EU za neuspeh ovog gasovoda u nadmetanju sa TAP-om dodajući da se Brisel „povukao pred dvema velikim kompanijama, jednom norveškom (Statoil) i drugom švajcarskom (EGL).

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народниог фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

www.srbijagas.com
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

MOSKVA – Rusija će osloboditi izvoz utečnjelog prirodnog gasa (LNG) počev od 1. januara iduće godine, rekao je ministar energije te zemlje u intervjuu za moskovski *Kommersant*. Aleksandar Novak je rekao da će vlada narednih nedelja usvojiti odgovarajuće zakonske amandmane i proslediti ih parlamentu na usvajanje. Istovremeno je iz uprave ruske carine saopšteno da je (Gaspromov) izvoz LNG-a u prvoj polovini 2013. porastao za 38,5% na godišnjem nivou, na ukupno pet miliona tona.

MOSKVA – Gasprom je otvorio tender za izgradnju četiri miliona dolara skupog mobilnog operativnog sistema (iOS) preko koga će čelnik kompanije nadgledati i rukovoditi poslovima korporacije u celini, prenosi RT. Tablet PC 3. generacije će biti povezan sa Gaspromovom bazom podataka, a svaka aplikacija moći će da startuje u roku od pet sekundi. Aleksej Miler bi početkom 2014. trebalo da dobije novi tablet, prenosi *Izvestia*.

KIJEV – Ukrajinski Naftogaz i ruski Gasprom došli su do uzajamno prihvatljivog rešenja načina

obezbeđenja stabilnog tranita gasa u hladnim zimskim mesecima do evropskih potrošača, saopštio je u sredu ukrajinski vicepremijer Jurij Bojko. „Izvodljiv“ plan dogovoren je između zvaničnika dveju kompanija organizovanog na marginama susreta premijera Ukrajine Mikole Azarova sa ruskim kolegom Dmitrijem Medvedevim, 12. jula u Sočiju, rekao je Bojko u sredu uveče za TV Kanal 5. *Bloomberg*

KIJEV – Privatna ukrajinska kompanija DTEK počela je uvoz prirodnog gasa iz Evrope i planira da u ovom mesecu uveze u Ukrajinu do 100 miliona kubnih metara, saopšteno je 18. jula iz te firme. DTEK, ujedno i vlasnik gasnih elektrana u Ukrajini, je početkom ove godine ugovorio kupovinu akcija firme Naftohazvidobuvanja, najvećeg privatnog proizvođača gasa u toj zemlji, sa proizvodnim kapacitetima do 1,5 mlrd.m³ godišnje. Iz kompanije je saopšteno da su trenutno evropske cene gasa ispod onih po kojima taj energent prodaje domaći Naftogaz. *Platts*

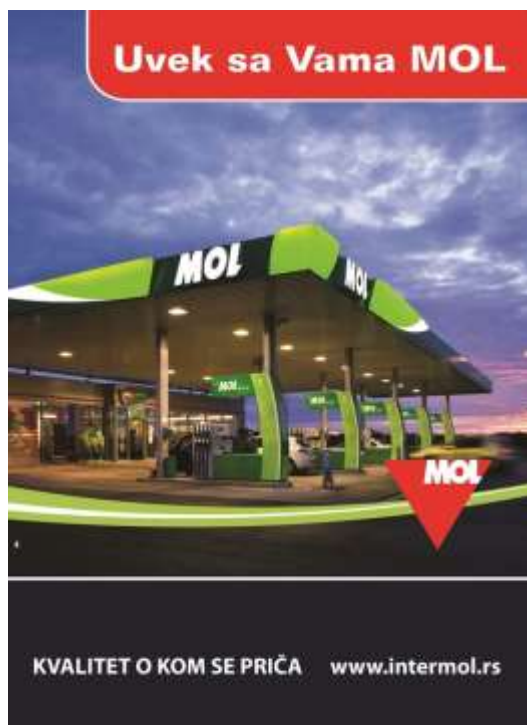
BAGDAD – Irak je ugovorio uvoz 24 miliona kubnih metara gasa dnevno iz Irana, za potrebe proizvodnje električne energije, saopšteno je u ponedjeljak iz vlade u Bagdadu. Prema ugovoru potpisanom bez prisustva javnosti, Iran će za dva meseca izgraditi za te potrebe 220 km dug i 365 miliona dolara skup nadzemni gasovod u Iraku, kojim će se snabdevati tri termoelektrane u Bagdadu i provinciji Dijala. *Reuters*

REGION JIE

ZAGREB - Podaci iz izveštaja o kašnjenju modernizacije, probijanju rokova, odustajanju od druge faze, kao i dosadašnjem ulaganju samo 120, od planiranih 458 miliona evra donose bojazan da u doglednoj budućnosti INA nema nameru da posluje u Sisku, pogotovo kad uzmemo u obzir kakve tek sada velike obveze rafinerija mora da odradi prema zahtevima EU, rekla je poslanik hrvatskog Sabora Mirela Holy na sednici Odbora za zaštitu prirodne okoline. Poslanicima je saopšteno da će se ove godine u Sisku preraditi samo 500.000 tona nafte, prema lanjskih 1,03 mt, odnosno 1,7 miliona tona prerađenih 2010. *Večernji list*

ZAGREB – Nekadašnji član menadžmenta Shell grupe Bengt Viktor Oldsberg od 1. avgusta dolazi na mesto direktora novoosnovanog Centra proizvodnje kompanije INA. Iz hrvatske naftne firme Oldsberg je pretstavljen kao međunarodno priznati menadžeri za rafinerijsku preradu, sa više od 30 godina iskustva u rafinerijskoj industriji. On će biti zadužen za dodatna poboljšanja poslovanja u rafinerijskom segmentu Ine. Novoosnovani Centar će, uz upravljanje zaštitom zdravlja, sigurnosti i prirodne okoline, kao i kapitalnim investicijama, biti usmeren na jačanje procesa proizvodnje i pozicije kompanije na međunarodnih rafinerijskim tržištima kako bi što spremnije odgovorila izazovima kojima je evropska rafinerijska industrija izložena već neko vreme, navodi se u saopštenju. croenergo.eu

ZAGREB - Sindikat kompanije Ina, INAŠ optužio je na protestima održanim 15. jula vladu da samo posmatra kako MOL sistematski krši ugovorne obaveze i pretvara Inu u „trgovca žvakačim gumama“. Dok danas crpimo poslednje kapi nafte i gasa iz prastarih nalazišta u Hrvatskoj, MOL ulaže milijarde u nova polja u Mađarskoj i svetu. Dok MOL ima jednu od najmodernijih rafinerija u Evropi, u Hrvatskoj je rafineriju u Sisku sveo na skladište derivata uvezenih iz Mađarske. Dok je MOL grupa na tradicionalnim Ininim tržištima u regiji sebi gradila modernu maloprodajnu mrežu, INA-a je svedena na pet stanica u Sloveniji, ni jednu u Srbiji, a u BiH je izgubila dve trećine tržišta.", izjavila je predsednica INAŠ-a Maja Rilović, koja je predvodila sindikalnu akciju u Splitu.

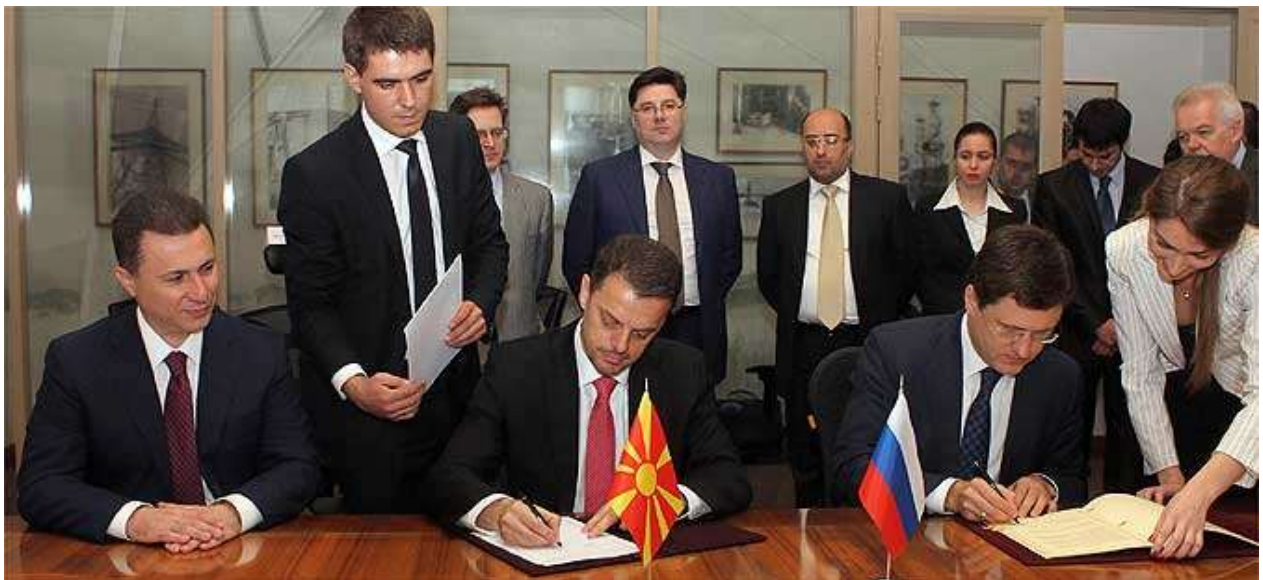
ZAGREB - Ministar privrede Hrvatske Ivan Vrdoljak postavio je 15. jula kamen temeljac za izgradnju prve faze terminala za tečne terete u Luci Ploče - 26,5 miliona evra vredno skladište naftnih derivata kapaciteta 95.000 m3. Jačanje kapaciteta Luke Ploče predstavlja dodatnu vrednost i za BiH s obzirom na nedavno potpisanu zajedničku izjavu o tumačenju i primeni člana 11 Sporazuma o slobodnom tranzitu preko teritorije Hrvatske u i iz Luke Ploče, čime je omogućen uvoz i izvoz iz BiH - kazao je predjednik Veća ministara BiH Vjekoslav Bevanda. dalmacijanews

[NASLOVNA](#)

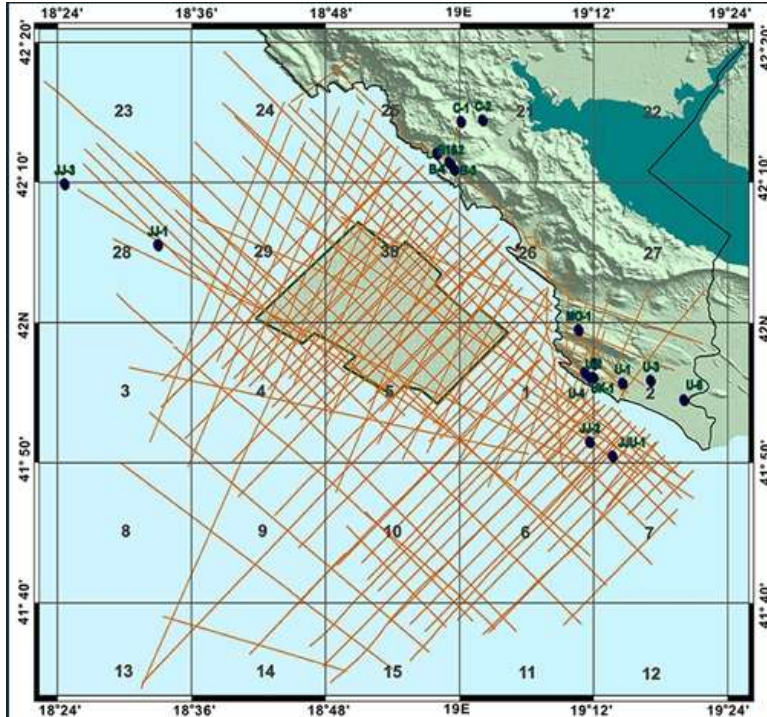
ZAGREB - Ina je počela pregovore sa tri međunarodne kompanije – Foster Wheeler , Bechtel i CBA - oko licence i osnovnog dizajna koking postrojenja za riječku Rafineriju u Urinju. Odluku o izboru optimalnog partnera hrvatska kompanija će doneti do kraja ove godine, da bi se potom u periodu od osam meseci napravio plan i izradio osnovni dizajn novog postrojenja. Tek tada će se, napominju u Ini, tražiti izvođač postrojenja za obradu teških ostataka – DCU (Delayed Coking Unit), piše *Novi list*. U najboljem slučaju, druga faza modernizacije riječke rafinerije bila bi završena za približno tri i po godine, a koštala bi, prema sadašnjim procenama, između 350 i 400 miliona evra.

MOSKVA – Makedonija se 23. jula pridružila projektu gasovoda Južni tok, na koji će se povezati krakom. a ruski Gasprom će odlučiti da li će veza biti ostvarena preko Srbije, ili iz Bugarske. Ugovor o uključenju Makedonije u projekat (na 30 godina, uz mogućnost produženja svake pete

godine) potpisali su u Moskvi (foto) vicepremijer vlade u Skoplju Zoran Stavreski i ruski ministar energetike Aleksandar Novak. *A1on*

PODGORICA - Vlada u Podgorici je donela odluku o objavljivanju tendera za istraživanje nafte i gasa u 13 blokova u crnogorskom podmorju (površina od oko 3.000 km²), koji će biti otvoren do februara naredne godine. Ministar ekonomije, Vladimir Kavarić rekao je da na tenderu neće moći da učestvuju firme sa of šor destinacija, kao ni kompanije sa destinacija gde poreski organi

Na slici su prikazane trase 2D seizmičkih profila i kontura zone 3D seizmičkih istraživanja, a plavim krugovima su označene izvedene duboke istražne bušotine. Podjela blokova za istraživanje (mreža) je prikazana linijama sive boje. (Izvor: Data room min.ekon. CG)

Crne Gore nemaju uspostavljenu pravnu saradnju i mogućnost pravne pomoći. Takođe neće moći da učestvuju firme kod kojih nije poznat vlasnik u poslednjem ishodištu. „Govorimo o majkama kompanija i majkama majki, jer moramo imati jasnu akcionarsku strukturu do poslednjeg ishodišta vlasništva”, poručio je Kavarić. Zahvat će biti državni do 70 odsto neto profita koji ostvaruju naftne kompanije, rekao je ministar i dodao da je do sada stiglo 26 pisama interesovanja kompanija koje su već posetile data room. Ranije je objašnjeno iz Vlade da je naknada za naftu progresivna i kreće se u rasponu od pet do 12 odsto proizvodnje, a ekstra porez na dobit je 59 odsto. Vijesti

TIRANA - Bankers Petroleum objavio je da nije pronašao naftu u izvoru 5350 Block 'F' u Albaniji gde je bušio do dubine od 2.776 metara. Prema petrofizičkim i geološkim podacima, izvor nije ukazivao na bilo kakvo prisustvo ugljovodonika, pa je istraživanje prekinuto.

SARAJEVO – Bosanski snabdevač prirodnim gasom BH gas zatražio je od vlade Federacije BiH pojeftinjenje tog energenta za 8,04 odsto za distributivna preduzeća. Direktor BH gasa Adnan Kreso kazao je za sarajevsko Oslobođenje da bi se pojeftinjenje primjenjivalo retroaktivno od 1. jula.